

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

АДМІНІСТРАТИВНА КОЛЕГІЯ ХАРКІВСЬКОГО ОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

РЕКОМЕНДАЦІЇ

від 27.09.2016 № 106-рк/к

ФОП ЖЕРНОВНИКОВ Г.В.

вул. Радянська, 24, кв. 16, село Великі
Проходи, Дергачівський р-н, Харківська
обл., 62331

Щодо припинення бездіяльності, яка містить
ознаки порушення законодавства про захист
економічної конкуренції

В ході дослідження ринків послуг з паркування транспортних засобів у місті Харкові на виконання доручення Антимонопольного комітету України від 19.02.2016 № 13-01/62 встановлено наступне.

Діяльність з паркування транспортних засобів регулюється, зокрема:

- Законом України «Про благоустрій населених пунктів»;
- Законом України «Про дорожній рух»;
- Правилами дорожнього руху, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 10.10.2001 № 1306 (надалі – Правила дорожнього руху);
- Правилами паркування транспортних засобів, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 03.12.2009 № 1342 (надалі - Правила);
- Порядком формування тарифів на послуги з користування майданчиками для платного паркування транспортних засобів, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 02.03.2010 № 258 (надалі – Порядок формування тарифів);
- Переліком основних послуг з утримання майданчиків для платного паркування, затвердженого наказом Міністерства з питань житлового-комунального господарства України від 18.08.2010 № 287, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України від 13.09.2010 № 806/18101(надалі – Перелік основних послуг);
- Правилами паркування транспортних засобів у місті Харкові, затвердженими рішенням 12 сесії Харківської міської ради 6 скликання від 23.12.2011 № 588/11 (надалі – Місцеві правила).

Відповідно до пункту 1 частини першої статті 10 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» до повноважень міських рад у сфері благоустрою населених пунктів належить затвердження місцевих програм та заходів з благоустрою населених пунктів.

Пунктом 1 частини другої статті 10 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» до повноважень виконавчих органів міських рад належить забезпечення виконання місцевих програм та здійснення заходів з благоустрою населених пунктів.

Відповідно до пункту 7 Правил та пункту 2.1 Місцевих правил майданчики для паркування є об'єктами благоустрою.

Враховуючи наведене, обладнання і утримання майданчиків для платного паркування належить до повноважень Харківської міської ради.

Згідно з частиною першою статті 15 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» органи місцевого самоврядування можуть утворювати підприємства для утримання об'єктів благоустрою комунальної власності.

Рішенням 11 сесії Харківської міської ради 6 скликання від 16.11.2011 створено КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ХАРКІВПАРКСЕРВІС» (надалі – КП «ХАРКІВПАРКСЕРВІС»).

КП «ХАРКІВПАРКСЕРВІС» є юридичною особою та зареєстровано виконавчим комітетом Харківської міської ради 16.12.2011, № запису 1 480 102 0000 051945, ідентифікаційний код – 37999303, місцезнаходження: 61003, Харківська обл., м. Харків, пров. Соборний, буд. 1. Основним видом діяльності КП «ХАРКІВПАРКСЕРВІС» є надання інших індивідуальних послуг, н.в.і.у. (код за КВЕД 96.09).

Відповідно до розділу 3 статуту КП «ХАРКІВПАРКСЕРВІС», затвердженого 26.01.2016 заступником директора Департаменту економіки та комунального майна – начальником управління комунального майна та приватизації Солошкіним В.М., погодженим директором Департаменту інфраструктури Харківської міської ради Дульфаном С.Б., метою його діяльності є здійснення організації та управління у сфері надання платних послуг із паркування транспортних засобів.

Отже, Харківська міська рада делегувала свої повноваження з утримання об'єктів благоустрою населених пунктів (парковок) КП «ХАРКІВПАРКСЕРВІС».

Враховуючи наведене, КП «ХАРКІВПАРКСЕРВІС» у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є органом адміністративно-господарського управління та контролю.

КП «ХАРКІВПАРКСЕРВІС» відповідно до пункту 4.1.1 Місцевих правил уклало договори з 31 суб'єктом господарювання щодо утримання майданчиків для платного паркування транспортних засобів (надалі – Договори).

За змістом Договорів уповноважена особа оператора зобов'язана організовувати та проводити діяльність із забезпечення паркування транспортних засобів на майданчиках для платного паркування відповідно до вимог діючого законодавства та компенсувати КП «ХАРКІВПАРКСЕРВІС» грошові кошти, необхідні останньому для щомісячного покриття витрат, пов'язаних із сплатою збору за місця для паркування транспортних засобів, сплатою заробітної плати працівників КП «ХАРКІВПАРКСЕРВІС» тощо.

Відповідно до пункту 2 Договору КП «ХАРКІВПАРКСЕРВІС» зобов'язано здійснювати нагляд та контроль за належним виконанням уповноваженої особи оператора обов'язків.

ФІЗИЧНА ОСОБА – ПІДПРИЄМЕЦЬ ЖЕРНОВНИКОВ ГЕННАДІЙ ВОЛОДИМИРОВИЧ (надалі - ФОП ЖЕРНОВНИКОВ Г.В.) відповідно до договору від 01.03.2016 № 01.03.16-29/29, укладеного з КП «ХАРКІВПАРКСЕРВІС», як уповноважена особа оператора здійснює організацію та проводить діяльність із забезпечення паркування транспортних засобів на спеціально обладнаних майданчиках для платного паркування, за адресами:

- 1) просп. Тракторобудівників, 105;
- 2) просп. Л. Свободи біля Олексіївського ринку;
- 3) вул. Камишева Івана, 9;
- 4) просп. Гагаріна, 168;

5) просп. Гагаріна, 170.

ФОП ЖЕРНОВНИКОВ Г.В. зареєстрований Реєстраційною службою Дергачівського районного управління юстиції 23.07.2015 (№ 2 456 000 0000 007397). Реєстраційний номер облікової картки платника податків – 2700615617, місце проживання: вул. Радянська, 24, кв. 16, село Великі Проходи, Дергачівський р-н, Харківська обл., 62331. Основним видом діяльності ФОП ЖЕРНОВНИКОВА Г.В. є надання інших індивідуальних послуг, н.в.і.у. (код за КВЕД 96.09).

У розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» ФОП ЖЕРНОВНИКОВ Г.В. здійснює діяльність з паркування транспортних засобів, є суб'єктом господарювання.

Відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605 (надалі - Методика), встановлено наступне.

Об'єктами дослідження є:

- послуги з паркування транспортних засобів на відведеному майданчику для платного паркування;

- послуги з паркування транспортних засобів на спеціально обладнаному майданчику для платного паркування.

ФОП ЖЕРНОВНИКОВ Г.В. – надавач послуг з паркування транспортних засобів:

- на спеціально обладнаному майданчику для платного паркування за адресою просп. Тракторобудівників, 105;

- на спеціально обладнаному майданчику для платного паркування за адресою просп. Л. Свободи біля Олексіївського ринку;

- на спеціально обладнаному майданчику для платного паркування за адресою вул. Камишева Івана, 9;

- на спеціально обладнаному майданчику для платного паркування за адресою просп. Гагаріна, 168;

- на спеціально обладнаному майданчику для платного паркування за адресою просп. Гагаріна, 170.

Споживачами послуг з паркування транспортних засобів є власники та користувачі транспортних засобів, які мають на меті здійснити паркування транспортного засобу в межах пішохідної доступності від об'єктів інфраструктури міста Харкова (освітні заклади, підприємства торгівлі та харчування, аптеки, відділення зв'язку та філіали банків тощо).

Згідно з частиною першою статті 52² Закону України «Про дорожній рух» встановлено, що під час розміщення транспортних засобів на майданчику для платного паркування особи, які розміщують транспортні засоби на майданчику для паркування, сплачують вартість послуг з користування майданчиками для платного паркування за кожну годину паркування згідно з тарифом, встановленим органом місцевого самоврядування відповідно до порядку формування цих тарифів, затвердженому Кабінетом Міністрів України.

Відповідно до пункту 30 Правил під час паркування на майданчику для платного паркування користувач сплачує вартість послуг з користування майданчиками для платного паркування згідно з тарифом, установленим виконавчими органами міських рад.

Граничні тарифи на послуги з утримання майданчиків для платного паркування транспортних засобів встановлені відповідно до додатку до рішення виконавчого комітету

Харківської міської ради від 18.01.2012 № 26 «Про встановлення граничних тарифів на послуги з утримання майданчиків для платного користування» та становлять:

- 5,00 гривень за 1 годину за одне місце для платного паркування на відведеному майданчику для паркування;

- 2,00 гривні за 1 годину за одне місце для платного паркування на спеціально обладнаному майданчику для паркування.

У розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» товаром є будь-який предмет господарського обороту, в тому числі послуги.

Таким чином, товаром є послуга з паркування транспортних засобів.

Відповідно до Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.

Послуга з паркування транспортних засобів не може розглядатися як взаємозаміна із послугою з тимчасового зберігання транспортних засобів на автомобільних стоянках з огляду на наступне.

Діяльність зі зберігання транспортних засобів на автомобільних стоянках регулюється Правилами зберігання транспортних засобів на автостоянках, які затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 22.01.1996 № 115. Суб'єкти господарювання, які надають послуг зі зберігання транспортних засобів, несуть відповідальність за збереження та охорону транспортного засобу в належному стані під час його знаходження на автостоянці та повинні мати обладнання, визначене пунктом 6 цієї постанови.

Втім, пунктом 25 Правил встановлено, що оператор майданчику з паркування не несе відповідальності за збереження транспортних засобів, розміщених на майданчиках для паркування.

Таким чином, послуга з паркування транспортних засобів є товаром, що не має замінників, а тому товарними межами ринку є послуги з паркування транспортних засобів.

Відповідно до вимог Методики територіальні межі ринку визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів є неможливим або недоцільним.

Державними будівельними нормами «Містобудування. Планування і забудова міських і сільських поселень» ДБН 360-92, затвердженими наказом державного комітету України у справах містобудування і архітектури від 17.04.1992 № 44, встановлена величина максимально допустимих радіусів об'єктів інфраструктури - 500 м.

Отже, споживачам в межах пішохідної доступності до об'єктів інфраструктури, є недоцільним отримання послуг з паркування транспортних засобів за межами 500 метрової відстані від об'єктів інфраструктури.

За наявною у територіального відділення інформацією інших майданчиків для паркування, в межах пішохідної доступності від об'єктів інфраструктури міста Харкова, немає.

Враховуючи наведене, відповідно до статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» ФОП ЖЕРНОВНИКОВ Г.В. має ознаки монопольного (домінуючого) становища на ринках послуг з паркування транспортних засобів в межах пішохідної доступності від об'єктів інфраструктури міста Харкова на зазначених майданчиках для паркування.

Абзацом третім пункту 4 Правил вартість послуг з користування майданчиками для

платного паркування – економічно обґрунтовані витрати оператора, пов'язані з утриманням таких майданчиків.

Відповідно до пункту 3 Порядку формування тарифів тарифи на послуги визначаються окремо для відведених і спеціально обладнаних майданчиків як відношення річної вартості послуг до річного обсягу їх надання з урахуванням коефіцієнта завантаженості майданчика.

У пункті 6 Порядку формування тарифів зазначено, що вартість послуг з користування майданчиками для паркування визначається з розміру повної планової собівартості послуг, планового прибутку, розміру податків та зборів (обов'язкових платежів).

Відповідно до пункту 26 Порядку формування тарифів тариф на послуги визначається за формулою:

$$T = \frac{B_p}{O_p \times K_z},$$

де B_p - річна вартість послуг;

O_p - річний обсяг надання послуг;

K_z - коефіцієнт завантаженості майданчика.

Пунктом 27 Порядку формування тарифів передбачено, що річна вартість послуг визначається за формулою:

$$B_p = \text{ППС} + \text{ПП} + \text{ПЗ},$$

де ППС - повна планована собівартість послуг;

ПП - планований прибуток;

ПЗ - податки та збори, які не включаються до планованої виробничої собівартості.

Згідно з пунктом 10 Порядку формування тарифів перелік і склад статей витрат, пов'язаних з наданням послуг з користування майданчиками згідно з переліком основних послуг, визначається відповідно до Податкового кодексу України.

Відповідно до пункту 24 Порядку формування тарифів рівень рентабельності не повинен перевищувати 12 відсотків.

Згідно з пунктом 25 Порядку формування тарифів тарифи, які встановлюються на рівні повної планової собівартості послуг, фіксуються на один рік.

Відповідно до пункту 268^{1.3} статті 268 Податкового кодексу України ставки збору за паркування встановлюються за кожний день провадження діяльності із забезпечення паркування транспортних засобів у гривнях за 1 кв. метр площі земельної ділянки, відведеної для організації та провадження такої діяльності, у розмірі від 0,03 до 0,15 відсотка мінімальної заробітної плати, установленої законом на 1 січня податкового (звітного) року.

Пунктом 5 Положення про збір за місця для паркування транспортних засобів у місті Харкові, затвердженого рішенням Харківської міської ради 6 скликання від 21.01.2015 № 1793/15, встановлено ставку збору за місця для паркування за кожен день провадження діяльності з паркування у розмірі 0,03 відсотка мінімальної заробітної плати, установленої законом на 1 січня податкового (звітного) року.

За наявною у територіального відділення інформацією ФОП ЖЕРНОВНИКОВИМ Г.В. розрахунок вартості послуг з паркування транспортних засобів не проводився та не подавався для встановлення до Харківської міської ради, а стягнення плати за послуги відбувається на підставі рішення виконавчого комітету Харківської міської ради від 18.01.2012 № 26 «Про встановлення граничних тарифів на послуги з утримання майданчиків для платного паркування транспортних засобів».

Економічне обґрунтування витрат, пов'язаних з наданням послуг з паркування транспортних засобів, у ФОП ЖЕРНОВНИКОВА Г.В. відсутнє.

Таким чином, бездіяльність ФОП ЖЕРНОВНИКОВА Г.В., яка полягає у нездійсненні розрахунку вартості послуг з паркування транспортних засобів на підставі економічно обґрунтованих витрат та неподанні їх до Харківської міської ради на встановлення, була б неможливою за умов існування значної конкуренції на ринках послуг з паркування транспортних засобів.

Відсутність конкуренції на цих ринках надає можливість ФОП ЖЕРНОВНИКОВУ Г.В. вчиняти експлуатуючі дії відносно споживачів послуг з паркування транспортних засобів в зазначених межах.

За таких умов споживачі послуг з паркування транспортних засобів потребують спеціального правового захисту, оскільки сам ринковий механізм з адекватним рівнем конкуренції не функціонує і не може захистити їх належним чином.

Бездіяльність ФОП ЖЕРНОВНИКОВА Г.В. може призвести до ущемлення інтересів споживачів, які сплачують вартість послуг з паркування транспортних засобів, встановлену без належного економічного обґрунтування.

Отже, бездіяльність ФОП ЖЕРНОВНИКОВА Г.В., яка полягає у нездійсненні розрахунку вартості послуг з паркування транспортних засобів на підставі економічно обґрунтованих витрат та неподанні їх до Харківської міської ради на встановлення та містить ознаки порушень законодавства про захист економічної конкуренції, передбачених частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, а саме бездіяльність, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, яка була б неможливою за умов існування значної конкуренції на ринках послуг з паркування транспортних засобів, а також усунення причин цих порушень та умов, що їм сприяють.

Враховуючи наведене, на підставі статті 12¹, пункту 10 частини п'ятої статті 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статей 1, 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», підпункту 13 частини першої пункту 3, абзацу дванадцятого пункту 7 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (зі змінами), адміністративна колегія Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України надає ФІЗИЧНІЙ ОСОБІ – ПІДПРИЄМЦЮ ЖЕРНОВНИКОВУ ГЕННАДІЮ ВОЛОДИМИРОВИЧУ такі

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

Припинити бездіяльність, яка полягає у нездійсненні розрахунку вартості послуг з паркування транспортних засобів на підставі економічно обґрунтованих витрат та неподанні їх до Харківської міської ради на встановлення та містить ознаки порушень законодавства про захист економічної конкуренції, передбачених частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, а саме бездіяльність, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, яка була б неможливою за умов існування значної конкуренції на ринках послуг з паркування транспортних засобів, а також усунення причин цих порушень та умов, що їм сприяють.

Про виконання рекомендацій шляхом припинення вищезазначеної бездіяльності ФОП ЖЕРНОВНИКОВУ Г.В. повідомити Харківське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України в **3-місячний** строк з дня їх отримання.

Звертаємо Вашу увагу, що згідно з частиною другою статті 46 Закону України "Про захист економічної конкуренції" рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органом, якому вони надані.

Крім того, відповідно до частини третьої статті 46 вищезазначеного Закону, за умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається.

Голова колегії

Н. В. Фастова